

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**

***АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ
УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ТА ВИХОВАТЕЛІВ ДОШКІЛЬНИХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ ОСВІТНЬОГО
ПРОСТОРУ***

ВИПУСК 4

***«Формування дослідницької компетентності студентів у
вищих педагогічних навчальних закладах»***

**Мукачево
26 квітня 2017 року**

*Рекомендовано до друку
кафедрою педагогіки дошкільної та початкової освіти
Мукачівського державного університету
(протокол № 14 від «12» червня 2017 р.)*

Актуальні проблеми професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи та вихователів дошкільних навчальних закладів в умовах інтеграції освітнього простору: матеріали науково-методичного семінару, 26 квітня 2017 р., Мукачево. Вип.4. «Формування дослідницької компетентності студентів у вищих педагогічних навчальних закладах» / Ред.кол. : В.І.Кобаль (гол.ред.) та ін. – Мукачево : Вид-во МДУ, 2017. - 81 с.

У виданні представлено матеріали доповідей учасників науково-методичного семінару «Актуальні проблеми професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи та вихователів дошкільних навчальних закладів в умовах інтеграції освітнього простору». Четвертий випуск присвячений актуальним проблемам формування дослідницької компетентності студентів у вищих педагогічних навчальних закладах.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, вихователів, вчителів початкових класів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Кобаль В.І. – к.пед.н., доцент (голова)

Атрощенко Т.О. - к.пед.н., доцент

Добош О.М. – к.пед.н., доцент

Пинзеник О.М. - к.пед.н., доцент

Фенцик О.М. - к.пед.н., доцент

Фізеші О.Й. – д-р.пед.н., доцент

Технологія проблемного навчання сприяє не тільки набуттю студентом необхідної системи знань, але й досягненню високого рівня їх розумового розвитку, формуванню в них здатності до самостійного оволодіння знань шляхом власної творчої діяльності. Тобто формує сприятливі умови для науково-дослідницької роботи студентів.

Література

1. Гулай О.І. Перспективи впровадження проблемного навчання у вищих навчальних закладах // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. – 2009. – № 3. – С. 170-178.

2. Евтух Н.Б., Борисенко Л.Л. Модель системи формування науково-дослідницької компетентності у студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів / Н.Б. Евтух, Л.Л. Борисенко // Духовність особистості: методологія, теорія і практика. – 2015. – № 1 (64). – С. 74-98.

3. Лернер И. Я. Дидактические основы методов обучения/ Исаак Яковлевич Лернер. – М.: Педагогика, 1981. – 186 с.

4. Махмутов М. И. Принцип проблемности в обучении / М.И.Махмутов // Вопросы психологии. – 1984. – № 5. – С. 30–36.

5. Психолого-педагогічні аспекти реалізації сучасних методів навчання у вищій школі: [Навч.посіб.] / За ред. М.В. Артюшиної, О.М. Котикової, Г.М. Романової. – К.: КНЕУ, 2007. – 528 с.

Фенцик О.М.,

канд.пед.наук, доцент
кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти

Мукачівський державний університет

Кость Ю.Ю., слухач магістратури

зі спеціальності «Початкова освіта»

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ СПІЛКУВАННЯ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Модернізація професійної підготовки майбутнього вчителя початкової школи передбачає не тільки підвищення рівня теоретичних знань, вдосконалення практичних умінь і навичок студентів, але особлива увага акцентується на формуванні професійної компетентності, тобто особистісних можливостей вчителя, які дозволяють йому самостійно й ефективно реалізовувати цілі навчально-виховного процесу.

Особливо важливо в період навчання в педагогічному ВНЗ сформувати у майбутнього педагога дослідницьку компетентність – готовність і здатність до дослідницької діяльності. Саме сформований на достатньому рівні цей вид компетентності і стає визначальним для успішного проведення наукових досліджень у процесі магістерської підготовки.

Обрана нами проблема формування культури спілкування майбутніх педагогів для наукового дослідження обумовлена актуальністю, оскільки культура спілкування

є неодмінною складовою педагогічної культури в цілому. За нашими спостереженнями можемо констатувати невисокий рівень особистісної культури, зокрема культури спілкування багатьох майбутніх і практикуючих педагогів. Але пошук шляхів вирішення цієї проблеми неможливий без сформованої дослідницької компетентності.

У контексті досліджуваної нами проблеми зі структури професійної компетентності слід виокремити – комунікативну, яка й є основою формування культури спілкування майбутніх педагогів.

Аналіз наукових джерел свідчить, що питання комунікативної компетентності активно досліджували такі науковці, як: А. Богуш, А. Маркова, О. Савченко, С. Скворцова та ін. Вчені О. Добротворий, Ю. Ємельянов, Ю. Жуков, Л. Петровська поняття культури спілкування аналізують у контексті комунікативної компетентності, компетентності в спілкуванні, комунікативної підготовки. Сутнісний аналіз цих понять подається через формування в людини умінь донести інформацію, підтримувати контакти, досягати певні цілі в спілкуванні та ін., проте єдиного підходу до їх визначення не існує.

Під комунікативною компетентністю розуміють сукупність здібностей, знань, умінь і навичок, відношень, ініціатив та комунікативного досвіду особистості, необхідних для розуміння чужих і продукування власних програм мовленнєвої поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування; здатність до активної взаємодії та навчання інших мовленнєвих суб'єктів[1].

Спілкування є предметом наукових досліджень педагогічного, лінгвістичного, психологічного, філософського, соціологічного напрямів. Так, педагогічне спілкування – це процес розв'язання безлічі комунікативних педагогічних завдань, проблем, що додає комунікативній структурі професійної діяльності яскраво виражений характер.

На нашу думку, культура педагогічного спілкування є складовою загальної культури людини, включає психолого-педагогічні знання, вміння і навички, відповідний емоційний настрій та спрямованість педагога на ефективну діяльність.

Одним з основних шляхів формування в студентів культури здійснення педагогічного спілкування визначено проведення різних видів підготовки студентів-педагогів: мотиваційно-ціннісну (усвідомлення значення педагогічного спілкування, потреби до самовдосконалення у педагогічному спілкуванні), операційно-технологічну (оволодіння майбутніми педагогами компетенціями комунікації, інеракції та перцепції) та оцінно-рефлексивну підготовку студентів до педагогічного спілкування (об'єктивне оцінювання власної культури, здатність до самовдосконалення).

У сучасній освітній ситуації ресурсами, що забезпечують конкурентноспроможність майбутнього педагога, є не тільки спеціальні знання, володіння інформацією, засвоєні технології навчання і виховання, скільки рівень сформованості його комунікативної компетентності та його професійно-педагогічна культура, що забезпечує створення умов для його особистісного розвитку.

Науковцями теоретично обґрунтовано та розкрито сутність понять але виникають протиріччя у формулюванні шляхів вирішення проблеми формування їх у студентів-педагогів.

У результаті аналізу наукової літератури здійснено аналіз цього феномена «комунікативна компетентність» та «культура спілкування», який дозволив дійти висновку, що культуру спілкування слід розглядати як поліструктурне, динамічне, системне утворення, що є важливим компонентом загальної культури вчителя та водночас показником ефективності педагогічного спілкування, яке спрямоване на організацію навчально-виховного процесу. Проведене дослідження дозволяє дійти висновку про багатоплановий характер культури спілкування педагогів, великий інтерес науковців до цього феномена, що є предметом серйозних подальших наукових досліджень, що вимагає формування дослідницької компетентності молодих науковців в умовах ВНЗ.

Література

1. Бірюк Л. Я. Формування комунікативної компетентності майбутнього вчителя початкових класів у процесі професійної підготовки (психолого-академічний аспект) : навчальний посібник / Л. Я. Бірюк. – Глухів : РВВ ГДПУ, 2008. – 210 с.

2. Волкова Н. Професійно-педагогічна комунікація : навч. пос. / Наталія Волкова. – К. : Академія, 2006. – 256 с.

Фізеші О.Й.,

д-р.пед.наук, доцент
кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти
Мукачівський державний університет

Добош М.М.,

слухач магістратури
зі спеціальності «Початкова освіта»

ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ КІНОМИСТЕЦТВА В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ: МАТЕРІАЛИ КОНСТАТУВАЛЬНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ

Проблема активізації пізнавальної діяльності учнів початкової школи вимагає використання в навчально-виховному процесі засобів емоційного педагогічного впливу, одним із яких є навчальне кіно, що допомагає у вирішенні таких завдань: дати учням повнішу і точнішу інформацію про об'єкт чи явище; підвищити наочність навчання і зробити доступним для учнів такий матеріал, який при звичайному навчанні важко засвоюється (наприклад: виверження вулкану, життя на дні морі і т.д.); пришвидшити темп викладу навчального матеріалу; задовольнити цікавість дітей й активізувати формування в них пізнавальних інтересів [2, с. 86]. Проблема використання на заняттях навчального кіно не нова, нею активно займалися Б.Альтшулер, С.Архангельський, С.Гельмонт, І.Хінкін, та ін. Особливості навчального кінематографу в історичному розрізі розкриваються у роботах С.Виноградова, Ю.Менжинської, Л.Прессмана, С.Черепінського та ін. [1].

Науковці дійшли висновку, що ефективність навчального кіно можлива за умови його комплексного застосування з іншими засобами навчання. Зокрема, на